

J E L E N K O R .

18. szám

Pest, szerda martzius 4kén

1835.

FÖLSÉGES URUNK BETEGSÉGE IRÁNT

hivatalosan a' bécsi hírlapok következőket jelentenek: „Bécs febr. 25. ó Fölségét a' császárt tegnap délfelé gyulasztó láz lepé meg. A' betegség folyama rendszeres, 's ennélfogvást alaposan reménylhetni ő Fölségének mentülelőbbi javulását.“ — „Február 26kán: Ma minekutána kevéssel éjjél után ő Fölségének betegségi állapotja a' láz növekedése miatt némileg megnehezült, később 5 felé reggel ő Fölsége már ismét jóval könnyedve érzé magát. E' könnyedés délig folyvást tartott. Délutáni órákban a' láz újra öregbült, de nem olly mértékben, hogy reményleni nem lehetett volna, hogy ő Fölsége a' következő éjszakát nyugalmasabbantöltendi el, mint az előbit. — Saját legfensőbb kívánatára ő Fölsége ma reggeli 8 órakor a' halotti szentségeket fölvette.“ —

Bécs febr. 27. Ó Fölsége a' mult éjjel sokáig és nyugalmasan alutt, mi a' lázban 's a' betegség többi eseteiben enyhülést okozott. E' megnyugtató állapot megmaradt délig, midön a' láz ismét emelkedék, de valamivel kisebb mértékben mint tegnap, 's a' nélkül, hogy a' betegség többi jelenetei nehezültek volna.

Bécs febr. 28. Ó Fölsége mult éjjel a' növekedett láz miatt csak keveset alhatt. Reggel 's utána egész napfolytában alábbhagyott a' láz; 's esti 7 óraig a' betegség nem nehezült, úgy hogy a' jövő éjt nyugalmasnak leheté reményleni.

Épen e' pillanatban

lep meg azon, minden keblet mélyen megrendítő, gyász-tudósítás,

(a' bécsi 49 számú hírlaphoz csatlott rendkívüli toldalék értesítésénél fogva is)

hogy dicsően országglott

L F E R E N C Z

KORONÁS FEJJEDELMŰNK,

az európai uralkodók tisztelve szeretett Nesztora martzius 2^{kán} reggeli

$\frac{3}{4}$ kor egyre, lelkét a' Mindenhatónak visszaadta; életének 67^{ik},

országglásának 43^{ik} évében.

Foglalat: Magyar- és Erdélyország (az Urbér fölterjesztetik Ország RRdeitől; kinevezés; Zemplény új tisztkara; halál-
zások; nagyenyedi casino). Anglia (Tullamore; speaker-választás; írlandi bank-jegyek; Barnes beszéde; jamaicai hírek és
egyveleg). Franciaország (Talleyrand irományai; követházi ülés febr. 14ikén 's erről a' Bon sens). Spanyolország (kamarai
munkálatok; Saragossában összeesküvés; egyveleg). Németalföld (levelek Luxemburg, Brüsszel és Antwerpből). Belgium (kép-
viselőházi ülés febr. 11; új bank). Törökország (Milos hg. statustanácsa; a' szultán reform-szelleme). Elegyhírek. Gabonaár.
Pénzkelet.

MAGYAR és ERDÉLYORSZÁG.

Pozsony. Febr. 23 — 24 napján folyvást a' második urbéri fölírásnak 's az ujdun alkotott urbéri törvényczikkelynek magyar és latin szerkesztése úgy a' mint nyomtatás alul kikerült átnevezvén, a' tetemes nagy munka olvastatása 's egybevetése mind a' két napi ülést elfoglalta. Febr. 25kén e' munka elegy ülésben újra föl-
vastatott 's más nap szokott módon utjának in-
dittatott.

Ó cs. kir. Fölsége báró Miskéhez az erdélyi kir. udv. Kancellaria elnökéhez febr. 23kárul intézett legfensőbb kézírata szerint Doboka várme-
gye főispánját, cs. kamarás és titkos tanácsnok gróf Rhédey Adámot az erdélyi kir. tábla ideig-
leni elnökévé méltóztatott kinevezni.

ZEMPLENYI ÚJ TISZTIKARA (a' febr. 18—20kaig tartott tisztválasztás után) következő: első alispán Dókus László; 2dik: Szentiványi Károly; főjegyző: Kossuth András; aljegyző 1: Pilisy Menyhért; 2: Somogyi István; 3: Jánthó Sándor; főügyész: Kazinczy András; alügyész 1: Papp István; 2: Eperjessy Gobert; főadószedő: hadi Füzesséry János, házi pedig Tomisics István; számvevő: Kulin Menyhért; levéltárnok: Kassay Sámuel; segéde: Sztanko László; pertárnok: Kelemen Sámuel; segéde: Gócze Károly. — Hegyaljai járásbeli főbíró: Dráveczky Aloiz; al: Szabó Gábor a' szerencsi kerületben; és Rozgonyi József a' pataki kerületben; esküttek: Füleky György, Gönczy Sámuel, és Palóczy Gábor; aladószedő: Somogyi János. — Bodrogi járásbeli főbíró: Bodó Tamás; al: Klobusiczky András a' zétenyi kerületben; esküttek: Buzogány Sámuel és Vásárhelyi László; adószedő: Balásházy József. — Ujhelyi járásbeli főbíró: Rhédey László; al: Péterfy Ferencz a' gálszécsi kerületben; és Szögyény Imre a' zemplényi kerületben; esküttek: Köröskényi Tamás, Dienes István és Kozma Pál; aladószedő: Szepsy János — Homonnai járásbeli főbíró: Viczmándy János; al: Reviczky György a' nagymihályi kerületben; és Füzesséry Ágoston a' sztakesini kerületben; esküttek: Isépy László, Botka Lajos, és Stépán Károly; aladószedő: Horváth László. — Sztrópkai járásbeli főbíró: Szemere József; al: Lehoczky Menyhért a' dobrai kerületben; és Füzesséry Dániel a' sztrópkai kerületben; esküttek: Isépy Gábor, Ecse-
dy Tamás, és Orosz László; aladószedő: Trsztyénszky Ilyés. — Görögényi járásbeli főbíró: Kozma Miklós; al: Stépán László a' papini kerületben; és Ocskay István a' zsalobinai kerületben; esküttek: Reviczky Ambrus, Soltész Károly és Szilágyi Pál; aladószedő: Stépán Dániel. Főorvosok: Meczner Pál és Csernák Márton. Földmérők: Steiner Ádám és Fundanics György. Várkapitány: Marsalkó József; selyemtenyésző: Fodor József; első alispáni bejegyző: Lehoczky Lajos,

jegyzői kiadó: Gógh Antal. — Ugyane' közgyűlés alkalmával Dókus László ur az országgyűlési követség-
rül leköszömvén, az új követválasztás martzius 12iké-
re határozatott.

MEGHALÁLOZTAK: Győrött febr. 11kén Berg-
hofer Mihály szerbiai vál. püspök, a' győri káp-
talan nagyprépostja és kánonokja; — Felső-Turon
(Hontban) febr. 13kán Okolicsányi Vendel több
ns megye tbirája életének 32kében. Egyenes és
feddhetetlen karaktere, alapos törvénytudománya,
nyájas és kedveltető módja köz szeretetet szerzé-
nek a' boldogultnak. — Fátovics Mátyás szom-
bathelyi olv. kanonok febr. 21kén elhunyt élete
92 évében.

A' nagyenyedi Casino febr. 13kán tartá en
évi közgyűlését. A' tudósítás, melly e' gyűlés
munkálatit közli, végzetül így hangzik: „Vég-
re nemzeti fejlődésünk legtöbb tiszteletre méltó
előmozdítóját, társaságunk egykori elnöke Gy.
Farkas Sándornak még 1832ban költ levele át-
tal bátorokdván az iránt megtalálni Casinónk,
hogy ennek tiszt. tagjává leendő neveztetését meg-
engedni 's elfogadni méltóztatassék, 's ezen kérel-
münkre az igenlő kegyes válasz, a' honértfára-
dozó ns grófnak idegen országokon munkálkodá-
sa miatt csak 1834beli nagy gyűlésünk tartása
után érkezhethvén hozzánk; — ennél fogva az, mos-
tani nagy gyűlésünkben olvastatott föl hivatalo-
san; mikor is a' millyen mély csenddel és figye-
lemmel hallgattuk a' tárgyára 's tartalmára nézve
egyiránt nagybecsű levél minden szavait, ezek
olvastatása végzetével épen olly hangos éljen!
hangoztatással éldelők azon örvendeztető szeren-
csét, mi szerint a' valaha is éltigazi nagy magya-
rok egyikét, Széchenyi István grófit, Casinonk
első tiszteletbeli tagjának 's diszesítő fényének
nevezhetők. Ugyanezen gyűlésben az Éjszak-
amerikáiban utazás köztiszteletű lelkes szerzője
bölöni Farkas Sándor, és az Erdélyi Híradó szer-
kesztője Méhes Sámuel uu. örvendező fölkiál-
tással neveztettek ezen Casino tiszt. tagjaivá, 's
hogy e' nagyon tisztelt hazánkfiai részünkről
nagyra becsültetésök e' csekély, de szives jelé-
nek elfogadására kéressenek, rendeltetett. — A'
Casino mult évi bevétele összesen 1967 fr. és
27 $\frac{1}{2}$ kr.; kamatozó tőkéje 1000 v. for. Erd. H.

ANGLIA.

Párisi lapok szerint d. Miguel megillant Ro-
mából, noha fogva nem volt. Január 30ika óta
t. egyszerre eltűnt, 's mind Civita-Vecchiában, mind

egyéb révekben hijában keresték, mert nem talál-
ták sehol. Többnyire azt hiszik, Spanyolország vagy
Portugália felé szállott hajóra. — A' Courier ki-
mondja egyenesen, hogy olly orvostól hallá a' ki-
rályné terhességét, kinek helyzeténél fogva hi-
telt adhat. Azonban a' Standard, melly majdnem
legharsányabban kürtölé előbb azt, most e' hirt
visszahúzza 's fölhatalmazottnak nyilatkozik, azt
hamisnak hirdetni. — A' titkos tanács febr. 9én föl-
jebbvitel utján törvényszolgáltató sajátságában
a' jamaicai sziget ügyésze dolgában bírskodék
a' keletindiai kárpótlási alap biztosai ellen. Az
ültetvény-birtokosok t. i. azt állítják hogy mórjaik 12
millio font sterlinget érnek, mihez képest illetősé-
gi részök nem elég magosra van számítva — Né-
hány nap előtt az ideigleni uj alsóház majd ismét
lángok martalékja lett. Néhány munkás füstöt lát
a' biztossági szobák egyikéből gomolyogni, mi-
re föltörték a' bezárt ajtót, 's a' szőnyegeket mind
lángban lelték. Megint a' csök szerfölötti fütteté-
sét okolják. — Február 20án Tullamore viscount
lord bevádoltatott némi hitelezője által 1300 ft.
stgért, mellyel tartozik neki, 's e' vádra be is
fogott. Ő urasága azonban királyi kamarássága
kiváltságával mentekszik, melly megója őt a' fog-
lyoskodástól. A' tiszviselő ezürügyöt nem akarja
elfogadni, azért is ő adós lordságának kezest kelle
állítania, mielőtt kibocsátaték. Elfogatása West-
ministerben történt, hol a' király febr. 3kán tartoz-
kodék. 4kén a' ns lord törvény utján a' kezesség visz-
szaadatását 's a' vádló elmarasztatását kéré az
elfogatás által okozott költségekben 's azt nyil-
ványította, hogy dec. 30kán 1000 ft. stg. fizetés-
sel kamarásnak neveztetett, 's így minden pillan-
atban kir. parancsot várhat, melly őt szolgálat-
ra híja a' király személye körül. A' vádló ügyvé-
de azonban azt válaszolta, hogy elég kamarása
van a' királynak 's valódilag közölök mindig csak
egyre van szüksége maga körül, de továb-
bá elfogatása előtt Tullamore lord a' törvényszol-
gának személyi kiváltságáról jelentést sem tett. Feb.
10kén (tehát a' vád után hetedik napra) a' bi-
ró azt ítélte, hogy a' lord kiváltságát, mint a' ki-
rály előjogaiban foglaltat, a' királyért, 's nem
azért, hogy megmentessék szolgálói közül vala-
melyik, tisztelni kell, a' vádló mindazáltal a' költ-
ségekben nem marasztatik. — A' Standard febr.
12kén a' Timessal czivakodván cikkelyt közle az
angol kabinet kül politikájáról, mellyet az Östr.
Beob. igen megtámad. A' cikkely így szól: „Ha
Sir R. Peel politikáját jól értjük, az, ellenzöke a'
szent szövetség (heilige Allianz) rendszerének
minden tekintetben. A' szent szövetség alapja 's
fő elve: Egyesülés a' beavatkozás érdekében; Sir R. Peel politikájának alapja pedig: teljes
függetlenség az önálló statusok részire.“ Mire

az Öst. B. a' szent szövetség politikáját 's rend-
szerét magyarázva védi 's védelmét azzal rekesz-
ti: hogy a' szent szövetség (Ausztria, Porosz és
Oroszország) politikája szoros és kölcsönös barát-
sági viszonyokon alapszik ugyan, de nem idegen
statusok ügyeibe avatkozáson, 's a' szent szövet-
ség propagandismusa illy értelemben csupa kép-
telenség 's a' t.

A' rendkívüli alkalommal érkezett febr. 20k
j. de Paris következő telegraphi hírt közöl: „Lon-
don febr. 19 és Calais febr. 20án, délben. A' fran-
czia követ a' külministerhez. Az alsóház épen
most választá meg elnökét (speakerét). Aber-
cromby ur 622 szavazó közt 316 szózatot nyert,
és speakernek kiáltatott ki. Sir Ch. Manners-
Sutton pedig 306. — A' londoni csarnokon már meg-
jelentek az O'Connell által föllállított irlandi nem-
zeti bank jegyei. Folyó év jan. 26ról költek azok
's így hangzanak: „En a' birtokosnak kívánságára
1. I. Carrick on Suirban fizetni igérek“ A' jegyen
se a' sterling szó, se annak ismérletes L. jele nem
látszott; 's így nem tudták, font sterlingben vagy
régirlandi pénzben fog é a' fizetés történni? —
A' jegyeken háromféle diszitivény szemléhető;
közepett Hibernia van korona nélkül hárfára tá-
maszkodva 's mellette irlandi farkasfajú kutya; —
hát-alagyon áru-kötegek (Waarenballen), ga-
bona, szántóvető szerszámok, 's egy elvitorlázó
hajó; a' hárfa kardon nyugszik, vagy régirlandi
gerelyen, markolatja kereszt. Jobbra más hárfa Ir-
land czimerével, de fölötte korona helyett sisak,
millyet Irland visele még néhai külön ország
korában. A' czimerbeli szarvas nyugszik, nem
ugrik; balra lóhervirág koszoruban rózsza és tö-
vis nélkül l. látszik, 's fölül: „Irland nemzeti bank-
ja.“ Alul: „Carrick on Suir bankja“ aláírása pedig:
„A' társaság igazgatója.“ — Barnes alesperesnek
Barnstapleben adott conservatív lakomakor tar-
tott beszédében következő helyet is olvashatni,
melly elég tanú arra, mi javítást vár, és enged
ezen párt: „Mi készek vagyunk másításokra, ha
t. i. hasznosak és létesíthetők azok, azaz ha egy-
házunk tanításai tisztán, és tulajdonunk, bármi
nagy irigységet gerjessen is az, sértetlenül fön-
tartatnak. Az egyházi javakat nem szabad más
célokra fordítani, mint a' mellyekre ajánitattak.
De ha történhetik ollyas, mi által jövedelmink,
névszerint a' tized behajtatása könnyítették 's biz-
tosittatik, már akkor hasonló czélt előmozdító má-
sítások ellen nincs ellenvetésünk. Mi a' többi,
intézkvényink ellen gördített panaszt illeti, különö-
sen a' dissenterékét, az vétessék illő figyelembe,
de csak úgy, hogy az országos egyház érdeke ne
szenvedjen alatta.“ — Jamaicai hírek szerint a'
szigeten tökéletes csönd uralkodik. Különösen
nyugalmason mult el a' karácson-ünnep, mellyen

mint a' torylapok állítják, nagy lázadásnak kellett volna kiütnie. Ezer meg ezer ünnepi ruhában 's hangászkarokkal járdalt az utcákon föl alá.— Több csoport a' Kingshouse-hoz, Sligo marq. helytartó lakja elé tódult, 's ott sajátzerü zenével udvarolt neki, mind tőle, mind családjától megjutalmaztatva. A' czukornád-művelést a' tanítványok valamennyi kerületben szorgalmasan folytatták, 's végre abban is megegyeztek, hogy az éj egy részét is munkában töltsék, mihez képest az aratást idején reménylék betakaríthatni. Kik a' törvényes időn túl dolgoznak, mind becsületes fizetést nyernek, azonfelül pedig még némi kedvezéseket is. — Glasgowban Bowring drnak nem rég mintegy 350 ottani lakos lakomát adott. — Ez alkalommal Bowring hosszú beszédében keményen kikelt a' mostani ministerek ellen; azután néhány szót mondott azon megbizásról, mellyel őt a' mult ministerium kereskedési ügyben Franciaországba küldötte, szavai ezek voltak: „A' tisztes elnök viseletemre czélzott azon idegen országban, hová az angol kereskedési érdek képviselőjeül küldtettem. Én Franciaországot nem utaztam által, hogy minden udvarnokot vagy közbenjáróját meglátogassam. Ti, mondám a' Franciaáknak, olly országban laktok, melly sok olyan tárgyat terem, millyen nálunk nincs, 's mellyeket mi kábán földünkről kirekesztünk, azonban mi is birünk olly természetűekkel, mellyeket ti réveitekből visszautaltok; pedig Isten mindent arra teremtett, hogy mindenek által használtassék, 's az Oczeant arra, hogy a' népek termékeiket egymás közt kicserélhessék.— Nekünk általjában olly viszonyokba kell Franciaországgal lépünk, mellyek a' testvéri jóakarat és szabadság elvein alapulnak.“ sat. A' szónok e' nyilatkozásira hosszan tartó tetszés következett, mellyel a' glasgowiak Bowring nézeteivel egyértelműket jelenték ki. — Glasgow fontos kereskedő város Angliában. —

A' Morning-Herald előadja bővecskén, mikép fog a' parlament megnyitni, mindazon időig, míg 24kén a' király személyesen megjelenni, 's a' trónbeszédet elmondani fogja. A' parlamentet 19kén a' lordkancellár egy biztossággal nyitja meg 's erre 12 órakor az alsóház elnökét (speakerét) választandja meg. A' következő napokon 24ig a' tagok fognak megesketni az alsó 's felsőházban. — A' Courier azon levélből, mellyet Abercromby edinburghi választójához küldte, azt mutatja meg, hogy nem O'Connell és Warburton ur javasolták Abercrombyt speakerül, mint azt a' toryk az országgal elhitetni jónak tarták, hogy visszaretentsék azokat, kik mellette fogtak volna szavazni, de O'Connell befolyását nem szenvedhetik 's utálják. — A' Courier szerint a' toryk is

elkezdenek fogadozni Manners-Sutton mellett, még pedig kettőt, hármat, négyet is tevén egyre, de azt, ugymond, nem azon meggyőződésből teszik, mintha bizonyosnak hinnék M. Sutton megválasztását, hanem azért, mert gazdagok levén keveset gondolnak azzal, ha néhány száz fontot elvesztenek is; reménylik azonban, hogy hasonló merész fogadásokkal a' tory párt követeibe újabb bátorságot öntenek, sőt még tán néhány ingadozó szózatot is nyernek.

FRANCZIAORSZÁG.

Több lap és levél hírli Parisból, hogy a' kormány Talleyrand herczeg irományit halála után tüstént le szándékozik foglaltatni. — Mint-hogy a' herczeg ezt szintűgy tudja, mint mások, most intézeteket tesz, hogy a' kormány azon fontos okleveleket, mellyek a' historiára nézve nagy jelentésűek, meg ne semmíthesse. A' herczeg már régóta dolgozik emlékkönyvén (mémoire), 's az ahhoz tartozó irományok rendezgetésével titoknoka naponként három négy órát tölt. — Az algieri hatóság ujnemű ténitöket küldött az arab nemzetségekhez, ugymint francia orvosokat, kik a' beduinok közé mennek gyógyítani őket. Eleinte kevés szerencsével voltak, de később igen megnyerték a' nép bizodalját, úgy hogy már most néhány benszülött fog Parisba küldetni, hogy ott orvosi ismérteket szerezzenek maguknak. — A' követház ülésében febr. 14én azon indítványról olvastaték föl tudósítás, mellynél fogva Martin ur azt kívánta: neveztessek ki biztosság a' dohány-ügyet megvizsgálandó. A' tudósító ellene volt a' biztosság-kinevezésnek. A' vita folytában Salvandy ur arra mutatott, hogy miután már megállapított a' dohányi egyedárosságot meghozóbbító törvény, az illy vizsgálat csak zavart okozhat 's a' törvény erejét gyöngítheti, mit Anglia történeteiből akart megbizonyítani. Erre föl pattant Dupin ur, hogy csak ollyasokat említgetnek Angliáról, irigylve tőle mit nem akar Franciaország, vagy ostromolva, mit akar. Ha a' ministerium önművében tetszik önmagának, ez az ő dolga; ugyanazt mondom a' pairkamaráról is. „A' kamara az indítványt 147 szóval fogadta el 26 ellen. — A' Messager des Chambres febr. 19én, melly rendkívüli alkalommal jött Parisból, ismét ministeri változást rebesget, melly hír Parisban már elterjedt vala. Későbbi hírek febr. 20ról azt bizonyítják, Mortier marsal, a' tanács elnöke csakugyan beadta lemondását, de még nem tudni: elfogadta e Lajos-Fülöp vagy sem. —

Az allg. Zeit. két különböző levelezője jelentí Frankfurthból febr. 14 és 16kárul, hogy oda a' Berry hgné legszorosb incognitoban megérkezett, 's hogy e' megérkezés d. Miguelnek

Román
az all
eltünt
Berry
nak
szomsz
hagy

biztos
a' köl
gosan
még n
tanács
kir. t
ez? fö
ki tag
jác és
ismért
kik e'
a' szá
nak.
dolog
ségek
nem r
kért. —
a' ki ig
sabbat
sager
vényje
azt ny
jiban r
kijelel
sietne
ló bizt
gyen
lassus
iromán

M
végzé
iránt.
elfoga
csupán
télul
tek jó
200
szágit
jesuita
ban va
vel a'
Febr.
csátka
vagy i
nister
kivánt
képen

Romából eltűntével összefüggésben lenne. Később az allg. Zeit. londoni hírlapok után a' d. Miguel eltűntte felőli hirt maga megezőfolja; mi pedig a' Berry hgnét illeti, erről az Öst. Beob. bizonyosnak mondja, hogy a' hgné Brandeist (Prága szomszédságában) hol több idő óta mulat, nem hagyta el.

A' Bon sens következőt beszél a' követház biztossága febr. 14iki üléséről: Mig a' biztosság a' költségeket vizsgálá, főlshólatl egyik köve hangosan 's azt kérdé: valljon árulgatják 'skótyálják e' még mindig a' tisztségeket? például számszékbeli tanácsnoki tisztséget, a' főadószedő hivatalt, vagy kir. törvényszéki tanácsnokságot? Mit jelentsen ez? főlkiálta egy nem rég előadóvá lett számszéki tag illy állítások kal csak a' kormányt hozontják és tisztviselejt. „Pedig még is közönségesen ismért dolog ez, mit még azok is megvallanak, kik e' tisztes kereskedést üzük.“ Uram, úgy mond a' számtanácsos, ezt nem hiszem bészonyíthatónak. „Uraim közbe vág a' követ, higye el, én a' dolog teljes isméreténél fogva beszélek. A' tisztségeket olly bizonyosan árulják most is, hogy nem rég ajánlottak nekem is egyet 100,000 frankért. — Legjegyzésre méltóbb e' dologban az, hogy a' ki így szólt, ministeri követ 's így annál bizonyosabban tudhatja a' dolog fekvését. — A' Mesager szerint az amerikai követelést tárgyzó törvényjavaslat vizsgálatára kinevezett biztosság azt nyilvánítá a' ministeriumnak, hogy munkájiban nem haladhat tovább, mig a' jegyzékében kijelelt okleveleket nem kapja meg; minél inkább sietne tehát Rigny ur ezen okleveleket a' munkáló biztossággal közleni, hogy annál kevésbé legyen nyomos oka panaszkodni a' munkálkodási lassúságon. De nagy kérdés: átfogja e' a' kivánt irományokat külden, vagy sem? —

SPANYOLORSZÁG.

Madrid febr. 10kén: A' kamarai biztosság elvégzé munkáját a' belföldi adósság-szabályozás iránt. Nagyobb részint a' ministeri javaslat van elfogadva, de azon különséggel, hogy $\frac{2}{3}$ helyett csupán $\frac{1}{3}$ javasoltatik activ adósságnak. Fogyasztékul ajánlja a' biztosság: 1) a' vallási intézetek jószág-jövedelmeit, mellyek esztendön által 200 millio frankra mennek; 2) a' jesuiták jószágit, kiknek kiüzetésök el van határozva. 250 jesuita közül, mennyi t. i. most Spanyolországban van, csak 66 fogna nyugpénzt kapni, mivel a' többi még szerzetesi esküt nem tett. — Febr. 7kén a' procuradorok azon kérdésbe bocsátkoztak: valljon a' kir. könyvtár a' nemzet vagy korona tulajdonának tekintessék e? A' minister erre úgy nyilatkozott: ha a' kamara a' kivánt 140,000 reált megadja, ebbül szükségképen következni fog, hogy az említett intézet

egyedül a' nemzet tulajdona, mivel a' budget ezen részében szavazás alá terjesztett költségi mennyiség egyedül és csupán csak nyilvános intézeteket illet. A' kamara erre csakugyan megadá a' kivánt mennyiséget. Szavazott még 4 milliót segedelmul olly helyek számára, mellyek a' cholera által károsodást szenvedtek; 500,000 reált művészetekre és tudományokra, ugyanannyit játékszinekre, 's ismét ennyit lótenyészésre is.

Madridbul vett hírek szerint az „Isabella“ hajón elfogott 27 spanyol carlosi tiszt iránt parancs küldetett volna, hogy nyomban végeztesenek ki. A' Gazette de France mint főfő carlista lap erre nézve el akarja olvasóit hitetni, hogy a' Reyna Gobernadora parancsnoka, ki az Isabella hajót elfogá, a' mondott parancsnak ellenmondott, a' santanderi tiszt pedig, kire a' rendelés végrehajtása bizva volt, azt teljesíteni vonakodik. Az elfogott tisztek rokonai nagy részint Madridban laknak, sőt egyiknek anyja a' királyné udvari dámája; 's ezen vérségek, mint állítják az angol követséghez folyamodtak 's az ítélet ellen protestatiót nyujtottak olly nyilatkozással, hogy ama' szerencsétlen rokonaikat egyenesen az angol kormány pártfogása alá helyezik, mint-hogy a' hajó, mellyen elfogattak, angol volt, az elfogatás pedig nyilt tengeren történt.

Carlita lapok erősen híreltik, hogy Ocan-na ezredes, kit Mina 1500 emberrel Elisondoba küldött az ottani őrseregnek élelmet szállítani, innét visszatértében febr. 11kén a' carlosi csapatok által minden oldalrul körülvétezt 's Ziga faluba szorítottatott be. Zumalacarreguy maga is megjelent az ostromlók erősítésére, 's Ocanna capitulatiói föltételeket lett volna kénytelen hozzá külden, de mellyeket Zumalacarreguy nem fogadott el. A' Moniteur ennek czáfolatául levelet közöl a' francia szélekrül, mellyben jelentetik, hogy Mina febr. 14kén hat osztállyal Elisondoba megérkezett, és más két osztályt Lanzban és Lizazoban hagyott; a' carlositák pedig előle Ulzama völgybe vonultanak vissza. — Merino és Castro, kiknek halálát a' hírlapok minap olly bizonyosnak hirdetéek, most ujra föltámadtak. A' Sentinelle méltán panaszkodik a' spanyol hírek, 's különösen a' két ellenkező párttól eredő tudósítások alaptalanságin, mellyek szerint egymond, százak sőt ezrek veretnek agyon hol itt hol amott, 's utóljára még is küsül, hogy mindnyájan fris egészségűek.

Jan. 26kán kiadott decretumban a' királyné fölhatalmazá Llaudert ujdón áltvételére Catalonia kormányának. Llauder midőn Leridába érkezett, fölszólitást bocsátott a' katonasághoz, melly lelkesen fogadtatott. Cataloniában egészen más érzélem uralkodik mint Madridban, Llauder a' nép e-

lött folyvást kedves. — Saragossából febr. 5. költ levél szerint Logronjoban carlosi összeesküvés fődöztetett föl. A' pártosak czélja oda volt irányozva, hogy a' püspök lakát, 's a' ferencziek klastromát, melly most kórház gyanánt használtatik 's benne 100 sebes katona fekszik, fölgyujtsák, 's míg a' lakosok és épületek egy része levegőben ugrál, az alatt Bazilio carlosi vezér, ki a' várostól csak félórai messzeségre tanyázott, a' város kapuit ostrommal vegye be. Mind ebből azonban semmi sem teljesülhete. A' polgári kormányzó épen midőn a' pártosok czéljokhoz készülének, a' főbbeket 's ezek közt néhány papot is, rendre befogató. — Azon minapi hir, hogy a' carlosiak Maestu várat elfoglalták volna, egészen bitang; — ostromolták a' várat igen, de a' bevétel távol maradt. Ostromközben ujdön öntetettálgyuik igen rosszul hordottak, 's bebizonyult, hogy hasznukat ezentul sem vehetni. Ugyan a' carlosiak lóporgyára Santestebanban légbe röpült, 's a' benne dolgozott munkások mind éltüket vesztek.

NÉMETALFÖLD.

A' hollandi lapok és levelek igen fenhangon szólnak arról, mikép fog Hollandia és Belgium közt a' bajos csomó minél előbb megoldatni. E' hang ismertetéseül szolgál következő levél: „Luxemburg, febr. 4. Az itteni újságban ezt olvashatni: Az arloni hirlapörvend a' luxemburgi őrség megkevesbitésén. Azt véli abból következtethetni, hogy a' belga luxemburgi rész ellenséges megtámadtatásától többé nem tarthatni. Hihetőleg nem tudja, hogy nem messze van azon nap, mellyen Luxemburból a' zendületi kormány kitakarodásának csak egy szóbeli jegyzék (verbal Note) jelentésére is meg kell történnie. — Az orániai hg. egészsége folyvást javul. — Brüsselen febr. 10kén adott a' király Brougham lordnak audientiát. Utána a' nemes lord a' képviselőház teremébe ment, 's ott a' diplomatikai karzaton volt néhány perczig, minthogy semmi érdekes tárgy sem fordult elő. — Antwerpből írják, hogy őt halászhajó ment a' folyón lefelé, a' tengersíkra szállandó, 's Lacroix erősségnél a' belga őrhajók tisztjének átadák nyilatkozásukat. Ez azt válaszolá, hogy nyilatkozásuk a' belga halászat iránt nem elégséges, 's azokat felsőbb parancs következtében el nem fogadhatni. Minthogy a' halászok e' megtagadásra elkészültek volt, egy törvényszolga, ki a' hajóban volt velök, azonnal ellenmondást készített, 's nyomban benyujtá azt kárkövetelés föntartásával a' vám ellen. A' halászhajók még az nap visszatértek a' városba.

BELGIUM.

A' képviselőház febr. 11ki ülésében XIII. Vilain ur javaslatára a' genti pamatszövény 's munkások kérelmét olvasák föl, mellyben következő

helyekre akadhatni: „Tisztelt képviselők! Harmincezer munkás rajzolta le az Urak előtt szomorú sorsát 's Uraságtok nem segítettek rajtok, sőt még csak szavaiknak sem hittek, hanem hazugok gyanánt bántak velök, kik t. i. hamis sérelmeket támasztanak, hogy sajnos v. könyörülést gerjesszenek, mit azonban nem érdemlenek. Ők ezt tovább nem szivelhetik el, minden nap öregbíti fájalmokat, 's az inség nem tompította még el őket annyira, hogy által nem látnák, mikép a' jövődö még fenyegetőbb a' jelennél rájok nézve. Kénytelenek tehát kérdezni Uraságtokat: miért vannak ők minden pártfogástól megfosztva, mellyet a' status minden gyermekeire egyiránt áraszt el. Az ép értelem 's az egyszerű ész azt mondja nekik, hogy ha a' belföldi gyárok elegendők az ország szükségeit fődözni, akkor igen természetes megtiltani azon országokbeli készítmények behozatalát, mellyek nem irtóznak a' miéinket kizárni. Azt hívék ők, hogy ezen egyszerű és törvényes rendszabást azok, kiknek kötelessége Belgium érdekeire vigyázni, késedelem nélkül fogják elfogadni. Azonban azt tapasztalták, hogy tudós szónokok megmutatták, mikép e' könnyü eszköz a' tudósság szabályival nem fér meg, 's e' kétségbe ejtő vélemény fő oka az volt, hogy a' külső portékák eltiltatása a' belföldi gyárművek becsét 's árát följobb rugtatá 's így a' fogyasztókat egy bizonyos néposztály nyereség-vágyának tevé ki. Minthogy a' gyármunkásoknak meg vala engedve képviselőt küldeni közökbe, e' meghatalmazottjok minden tekervény 's tudósság nélkül ugyan, de igazán 's hiven el fogja mondani: „A' belga gyártók száma annyi, hogy az általuk okozott concurrentia a' portékák olcsóságát eléggé biztosítja; 's ha nem úgy volna is, rendkívüli dolog lenne é az egész nemzet tömegét néhány tagja javára adóval terhelgetni? Pillantsanak magok körül Uraságtok, 's látni fogják teljes meggyőződéssel: az első szükség tárgyaira rótt adók csak arra szolgálnak, hogy néhány kedveltnek a' fényüzési élvezet szereztessék meg. Nincsenek é országok, hol a' birtokosok a' szegényebbek javára adóra szorítottatnak? Belgium iparja meg van semmisítve, a' szerencsétlen jóslatok bételjesültek; ötven-söt százezer munkás teng dolog nélkül, 's kenyeret kér, 's Uraságtok későn eszmélvén föl reszketve fogják a' szegényi adó szükségét állallatni. Ekkor a' nemzet azok javára, kiket inségre itéltek Uraságtok, adót fizetend; ekkor a' jóslott gonosz, mellytől a' behozattak megtiltására féltek, beálland, de azon különséggel, hogy érzékeny embernek fognak vetni alamizsnát, melly meggyaláz és elerkölcstelenít munká helyett, melly bármilyen, mégis

föntart
vázhat
az ors
adót
E' bes
kások
gényi
ne fele
földi é
ték, h
jótéte
mellye
hatnak
az öle
minder
örvény
től ha
enyész
kérele
gyáss
az eg
is hatá
tioszék
zott ha
szerint
12én
mány
helye
város
van ha
rásoka
deje 2
F
nak ér
ból: „
alatt.
kokat
társas
(depos
nyos s
vökn
siben
sült; k
levél,
tumra)
ollyas
nyithe
hajtha
értéke
becsüt
tály ta
kéket
ké, m
sit. Eft
franko
lyekne

főntartja az emberben méltósága érzetét. Tétovázhatnak e még sokáig: hogy adót rójanak e az országra, munkát adva a munkásnak, vagy adót szegényi adó képében, 's alakjában? — E' beszédet, tisztelt képviselők, értik a munkások, 's azt mondják rá: Nekünk nem kell szegényi adó, mi készek vagyunk dolgozni, csak ne feledjék Uraságtok, hogy hivataljokat nem külföldi érdekek védelmére, hanem azon végre nyerték, hogy részesítsék polgártársaikat mindazon jótételek élvében, mellyeknek már atyjaik örültek, 's mellyekre e' szép gazdag földön biztosan számolhatnak. Uraságtok is meg fognak győződni, hogy az ölé lassuságnak véget kell vetni, 's hogy minden késedelem közelebb vezet a' feneketlen örvényhez, 's hogy végre Belgium képviselőjiktől hallani akarja: valljon legjelesb ipar-ága enyészetre van e kárhozható vagy sem? Ö. B. „A' kérelem a' biztossághoz utasított azon meghagyással, hogy sietve tudósítson róla, e fölött még az egész kérelemnek a' Moniteurben kiadása is határozottatott. — Brüsszelben febr. 12én a' cassationstörvényszék azt végezte, hogy a' párviadal által okozott halál vagy sebesítés a' főbenjáró törvények szerint ítéltesék el. — A' Moniteur Belge febr. 12én azon hírt adja, hogy Belgiumban a' kormány kedvezései alatt bank állítatott föl. Székhelye Brüsszel fog lenni, de lesznek a' vidéki városokban is fiók bankjai. Brouckere ur megvan hatalmazva tüke-alapításra szükséges aláírásokat elfogadni. Az első rendelkezések tartási-deje 25 évre van kiszabva.

Francia lapok következő kivonatu rajzot adnak értesítésül e' belgiumi új bank alapszabályiból: „Névtelen társaság alapul „Belga bank“ czim alatt. A' társaság fő székhelye Brüsszel; de fiókokat is állíthat Belgium egyéb városiban. A' társaság fölvesz tőkéket pusztá gondviselésül (depositumul) vagy kamatozásra is, akár magányos személyektől, akár társaságoktól; a' letévék utasítása, vagy meghatalmazása következésiben fizetéseket tesz akár helyben, akár másutt; kölesönöz tőkéket statuskötelezvény, záloglevél, statuspénz, vagy portéka letétre (depositumra); fölállal pénztárnoki tisztet, 's minden olyas munkálatot, melly biztosíthatja, vagy könnyítheti az adást vevést; megvesz váltókat, behajtható követeléseket, 's minden egyéb tárcza-értéket (portefeuillewerth v. is arany és ezüst becsüt); kiesinyben a' kézművesek 's középosztály takarékpénzeiket is elfogadja, átváltoztat tőkéket holtigtartó vagy elenyészhető jövedelmekké, mostani jövedelmeket, jövedőbeliekké másit. E fölött azonban kiadhat 50, 100, 500, 1000 frankos bankjegyeket egy mennyiségben, mellyeknek mindazáltal a' társaság tőkéjét felülmulni-

ok nem szabad, hanem pénztárában azokért kész ezután értékkel szükség kezeskednie. A' társaság tőkéje 20 millio frank, melly 20,000 darab 1000 frankos részvényre van fölosztva. Az aláírási érték biztosításaul a' részvények $\frac{5}{100}$ része azonnal letéttetik az aláíráskor, $\frac{4}{100}$ része pedig a' társaság összeálltakor. A' többi $\frac{5}{100}$ rész pedig a' közgyűlés végzése következésében fog letéttetni de semmi esetre 1836 előtt nem, és így ez összesség: letéti (Depositum) kamatozási, keringési (giro) fizetési (disconto) 's előgondoskodási bank, melly mindenütt de főképp bank és hitelnélküli országban első kereskedési 's pénzteremthetési élet-czikkelly.

TÖRÖKORSZÁG.

Nem lesz érdektelen megemlíteni, milly személyekből áll Obrenovics Milos hg statustanácsa, melly Kragujevacban a' hgség ügyeit viszi. Első tisztviselőji: Petrovics Abraham, előbb kalmár, most számos küldéssel megbízva majd Konstantinápolyba, majd Pétervárra; Theodorovics Lázár, szerb, előbb írnök, sok nyelven beszél hasonlólag küldtésekre használva. Wuschics, Bernischicz szintügy. Davidovics zemlini fi, előbb betűszedő, azután kiadója és szerkesztője egy Bécsben szerb nyelven kiadott hírlapnak, most a' külső ügyeket intézi; Radicsovics, bánságif, előbb kalmár. Simisch Elek, szerb, előbb szinte kalmár, most a' pénzügy gondját viseli. E' férfiak eddig titkonoki nevet viseltek vala, ezentul a' külön osztályok ministerei lesznek. Aláírásikhoz a' herczeg nevet is oda szokták iktatni, mert Milosch írni nem tud. Isailovics Demeter a' sajtó felügyelője; Bermann, keresztelt zsidó Hannoverából ugyanazon sajtó igazgatója. E' sajtó egyetlen az országban, 's nem régóta áll még fön. Warthias és Logothetis, a' hg orvosai. Nenadovics Brada, előbb pap, később kapitány, a' herczeg barátja, ki a' hadakozásokban mindig a' hg oldala mellett volt. Ő már öreg, de családja számos, 's azzal Bankowinában lakik. Ezekből áll Milosch udvara. Maga Milosch 60 eszt., hitvese Lyubicza Posharewacban lakik 20 órányira a' herczeg lakhelyétől. Milos hg két fíja közül Milan az idősb 17, Mihály, a' fiatalabb 14 eszt., 's mind a' kettő anyjánál neveltetik. Két leánya Magyarországon van férjnél. — A' szultán mindenben haladni o-hajt, 's a' törökséget európai műveltebb szokásokra kívánja birni. Az országutak és posták fölállítatása nagy buzgósággal mozdíttatik elő. A' szultán továbbá azon közönséges eszközt is, t. i. a' nyilvános mulatságok intézetét, mellyel olly hathatósan munkálhatni a' nép nyilvános erkölcesire és szokásira, segédül vevé tervébe, 's hasonló játékokat, mulatságokat készül létesíteni, mellyek Európában divatoznak. Nem kell

tehát csudálkozni, ha majd nem sokára színházak építtetése fog rendeltetni, 's olasz daljáték megnyittatni Konstantinápolyban. A' szultán maga szenvedélyesen kedveli a' hangászatot, 's éneklést; azon multságokban mellyeket a' külső udvarok követői adni szoktak, a' főváros nem kis álmélkodására majd mindennap megjelen, 's noha a' nyelvet, mellyen a' dalok zengenek, nem érti, még is elámulva magasztalja az énekesek tehetőségét. Általában különös tünemény Konstantinápolyban két tiszt kíséretében látni a' szultánt minden fény és ragyogás nélkül a' nyilvános sétákon. — A' székörökös még ezen évben fog saját udvart kapni. — A' főváros népe, melly az újításokat már jócskán megszokta, örül ezen, de bezzeg nem a' vidéki nép is. — A' tartományokban a' jancsárságnak még sok mogorva pártolója van, 's ezeknek a' szultán viselete igen visszatetszik. — Olly váratlan hideg után, minőre a' legvénebbek sem emlékeznek Stambulban, melly itt tömérdek sok hóval párosult, egyszerre ismét tavaszra derült az idő. A' rossz időjárás és a' Ramazan végett az életszerek igen megrágtak. — Nem rég megszemlélte a' szultán azon görög egyházat, mellyet Bulukliban építenek; a' paptól minden csekélységet szoroson kikérdezett, 's megtudakozta, mit jelentsen minden kép. Végre csudálkozását jelenté azon, hogy nem készült még azel. Azt válaszolták neki, hogy a' tél ennek oka. Midőn azután megtudta, hogy az egyház fölszenteltetésekor isteniszolgálat 's ünneplés leend, mellyen a' patriarcha is megjelent, megparancsolta, hogy őt is (a' szultánt) tudósítsák róla, mert ő is meg akar az ünnepen jelenni. — Az ideirRamazanban, (török nagy böjtben) különösen szembeötlő azon haladás, mellyet a' törökök a' műveltségben tettek. Midőn még a' vad jancsárok vakbuzgó kényurasága nyomá a' népet, keresztyén ezen nagy böjt alatt alig merészle találkozni szemben az utcán valami böjtölő törökkel; kiket az Islam sanyaru szűkölködésekre ítélvén ekkor igen garázdálkodtak. Most a' keresztyéneket mindenütt kimélve 's illőleg fogadják.

ELEGYHIREK.

Parisban a' gőzkocsik gyakor próbákat tesznek 's mint hírlik jósikerrei. — Unterholzer

műszerész Burghausenből Inn mellett uj röpülő műszert talált föl 's azt a' müncheni hatóságnak ajánlá, hogy azzal, ha t. i. a' hatóság ajánlását elfogadja, az octoberi ünnepeken próbát teend. Előadásában a' föltaláló azt mondja, hogy a' nevezett röpülő erőmünél fogva sikről olly magasságra emelkedhetik, a' millyenre tetszik, 's mindkét felől olly fordulásokat tehet, minők szükségesegek; végre olly lassan, vagy sebesen bocsátkozhatik le, a' levegőtömeg teljes megbírása mellett, mint akarja. Ha találmányát süker koronázza, szép lesz. Elvárjuk.

A' britt kereskedői tengerügy most 24,500 hajóbul áll, 160,000 fővel. Összes becse 26,500,000 ft sterlingre van számitva. Azon megjegyzést tették, hogy a' hajótörések, ámbár az egész hajózási rendszer tetemesen megjavult, 1793 óta rettentő módon szaporodtak, úgy hogy évenként közép számmal 557re tehetni azokat, 1833ban pedig 800 vala. — Aiguesmortesban Provence egyik városában, melly most egy órányira fekszik a' tengertől, a' mint utat ásának, egy meglehetősen megtartott hadihajót találtak, melly 72 láb hosszú 's 9 láb széles. E' hajó hihetőleg sz. Lajos hajó-seregéhez tartozott a' szent földi kicsapásra 's ígykereszteshadi hajó vala, melly akkor Aiguesmortes mellett álla horgonyon, 's azóta a' tenger tetemes távolságra vonult onnan vissza. — Egy bostoni hírlap szerint bizonyos chemikus olly találmányra akadt, mellynél fogvást a' gőzhajózási tüzelékszert, mi olly alkalmatlan teher most a' hajókon, egyébbel pótolhatni ki. Ezen tűzszert halzsír-szurok és víz-vegyületből áll. Hasonló tűzszertrel ellátott gőzhajó legkényelmesebben üszhatnék az atlanti tengeren által, de a' gőzkocsikat is könnyebben lehetne azután a' vasutakon használni. E' találmány, úgymond a' nevezett lap, a' gőz-erőművek becset kétszeresre magasztaná. — Ujyörki tudósításoknál fogva ugyanott olly szörnyű hidegek jártak a' tél elején, hogy hasonlóra egész Amerikában nem emlékeznek. Jan. 11én reggel 5 órakor a' R. hévmérő 34 lépcsőt v. fokot mutatott a' fagyponon alul, holott közönségesen a' legnagyobb hidegek 14 — 15 lépcsőig hatottak eddig. — A' Parisból 2 hónap óta Londonba visszatért angolok száma 16 ezer. —

A' gabona pesti piaczi ára martius 3-dikán 1835:

pozsonyi mérő váltó gar.	legjobb	középszerű	csekély	pozsonyi mérő váltó gar.	legjobb	középszerű	csekély
Tisztabuza	143 $\frac{1}{2}$	136 $\frac{1}{2}$	130	Zab	82 $\frac{2}{3}$	81 $\frac{1}{2}$	80
Kétszeres	123 $\frac{1}{2}$	—	—	Köles	—	—	—
Rozs	120	116 $\frac{2}{3}$	—	Köleskása	—	—	—
Arpa	103 $\frac{1}{2}$	—	—	Kukoricza	106 $\frac{2}{3}$	101 $\frac{1}{2}$	—

Pénzkelet.

Bécs február. 3-kán középár pengő pénzben.

Status 5 pC. kötel.	96 $\frac{1}{2}$	1834 ^{ki} statusköles.	—
„ 4 pC.	89 $\frac{3}{4}$	Kam. — pC. kötel.	—
„ 1820 ^{ki} köles.	208 $\frac{3}{4}$	Bankrészevény	1235 $\frac{5}{8}$
„ 1821 ^{ki} „	135 $\frac{1}{2}$	Cs. arany pCt. agio	1 $\frac{1}{2}$

Szerkeszti Helmezy. — Nyomtatja Beimel.